

Beslutad av: Kommunfullmäktige
Datum: 2023-04-24
Reviderad:
Dokumentet gäller för: Hallsbergs kommun
Dokumentansvarig: Kommundirektör
Ärendenummer: 23/KS/58

Program för suicidprevention Hallsbergs kommun 2023–2025

Program

Anger övergripande prioriteringar som kommunen ska uppnå inom ett visst område.

HALLSBERGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Bakgrund	3
2.1	Definitioner	3
2.2	Suicid i Sverige	4
2.3	Suicidstatistik och suicidpreventionsarbete i Örebro län	5
3	Syfte och övergripande mål	6
4	Inriktningar	6
5	Uppföljning	6
	Referenser	7

1 Inledning

Suicid är ett allvarligt folkhälsoproblem som förutom förlust av människoliv leder till ett omfattande psykiskt lidande och försämrad hälsa hos anhöriga och andra berörda. I snitt tar 1500 personer sitt liv varje år i Sverige, det betyder att en person tar sitt liv var sjätte timme. I propositionen *En förnyad folkhälsopolitik* uttrycks tydligt att regeringen har som vision att ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att självmord ses som den enda utvägen.

Det finns ett flertal styrdokument i Hallsbergs kommun som ligger till grund för arbetet i kommunens verksamheter och som har bäring på programmet för suicidprevention. Exempelvis mål och budget, ANDT-policy (alkohol, narkotika, dopning, tobak), handlingsplan samverkan för barns bästa, barn- och elevhälsoplan och verksamhetsplan för familjecentralen.

Programmet anger Hallsbergs kommuns övergripande prioriteringar inom området suicidprevention. Programmet gäller invånare i alla åldrar i Hallsbergs kommun samt hela kommunkoncern; kommunägda bolag, nämnder, förvaltningar samt anställda. Programmet konkretiseras genom aktiviteter i respektive nämnds verksamhetsplan och följs upp i verksamhetsberättelsen.

2 Bakgrund

2.1 Definitioner

Suicid	En medveten, uppsåtlig, självförvållad, livshotande handling som leder till döden.
Suicidförsök	Livshotande eller skenbart livshotande beteende i avsikt att sätta sitt liv på spel eller göra intryck av en sådan avsikt som inte leder till döden.
Suicidprevention	Insatser för att minska risken att människor tar sitt liv, insatser kan exempelvis vara utbildning, informationsinsatser, metodutveckling, begränsning av medel och metoder samt efterlevandestöd.
Anhörig	Person inom familjen eller den närmaste släkten till person som gjort suicidförsök.

2.2 Suicid i Sverige

Suicidtalet i Sverige var som högst under 1970-talet och har minskat sedan dess. Minskningen har mattats av under de senaste åren. I samband med covid-19-pandemin var det många som befarade att suicidtalerna skulle öka, men under år 2020 registrerades något färre suicidfällen än år 2019. Under de senaste 20 åren har suicidtalet (antal suicid per 100 000 invånare) i befolkningen minskat i de flesta åldersgrupper förutom i den yngsta åldersgruppen 15–29 år.

1 226 personer dog av säkert fastställda suicid i Sverige under 2021, 873 av dessa var män, 353 var kvinnor och 11 var barn under 15 år. Vidare registrerades ytterligare 279 fall där det fanns misstanke om suicid men där avsikten inte kunnat styrkas [1]. Suicid är vanligare hos män än kvinnor och ungefär 70 procent av dem som tar sitt liv är män. Det innebär att fler än 1000 pojkar och män tar sina liv årligen. Suicid är den vanligaste dödsorsaken bland 15–24-åringar och bland män mellan 25–44 år [2]. Det är ungefär lika många flickor som pojkar under 18 år som dör i suicid.

Då suicidtalet beräknas i relation till åldersgruppens storlek i befolkningen skiljer sig suicidtalerna från det faktiska antalet suicid. För män i åldersgruppen 85 år eller äldre är antalet suicid lägst (43 män). För män i åldersgruppen 45–64 år är antalet suicid högst (281 män). Det går även att studera suicid i relation till det totala antalet dödsfall i varje åldersgrupp. Bland åldersgruppen 15–29 år stod suicid för en tredjedel av alla dödsfall under år 2021. Motsvarande andel för personer över 65 år var suicid mindre än en procent.

Totalt fick 6 666 personer i Sverige (10 år och äldre) sjukhusvård till följd av ett suicidförsök eller annan avsiktlig destruktiv handling år 2020. Antal vårdtillfällen var 9 704, vilket betyder att några personer har varit inlagda på sjukhus mer än en gång under året.

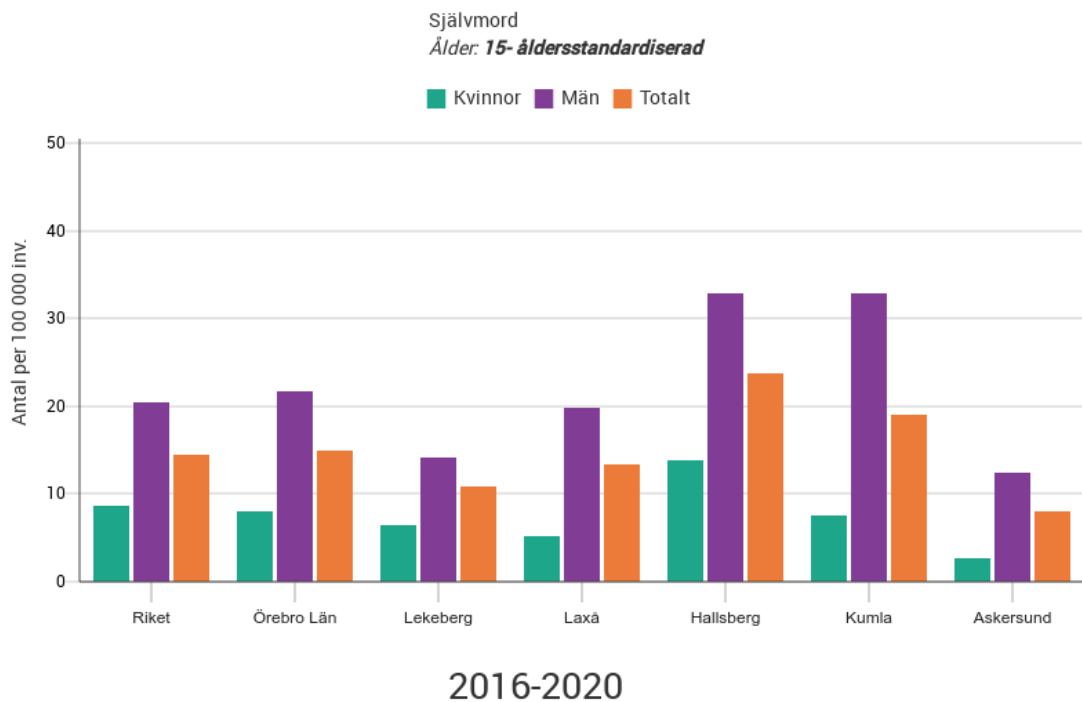
I Sverige sker de flesta suicid genom hängning eller förgiftning. Metoden som används mest bland män är hängning, följt av förgiftning och skjutning. Bland kvinnor är hängning och förgiftning vanliga metoder medan skjutning knappt förekommer alls [1].

2.3 Suicidstatistik och suicidpreventionsarbete i Örebro län

I Örebro län förlorade 34 personer sina liv i suicid år 2021 [3]. Region Örebro län har en [handlingsplan för suicidprevention och minskad psykisk ohälsa](#) som innehåller sju fokusområden;

1. Involvera nyckelaktörer
2. Insatser för ökad samverkan
3. Organisera hälso- och sjukvård och utbilda personal
4. Öka tillgänglighet till professionella insatser
5. Ta vara på det civila samhällets engagemang
6. Höjd kunskapsnivå
7. Kunskapsutveckling [4].

Bild 1. Antal självmord per 100 000 invånare för riket, regionen samt kommuner i Sydnärke mellan åren 2016–2020.

Bildkälla: Folkhälsostudio, 2022.

Ovan bild visar antal självmord per 100 000 invånare fördelat på män, kvinnor och totalt. Statistiken i diagrammet är åldersstandardiserad, vilket innebär att kommunerna är mätbara med varandra. Åldersstandardisering görs för att ta hänsyn till att åldersfördelningen kan se olika ut i olika grupper i befolkningen. Antalet självmord per 100 000 invånare är ett medelvärde för åren 2016–2020. Statistiken avser personer som är 15 år och äldre.

3 Syfte och övergripande mål

Syfte

Syftet med programmet är att aktivt, strukturerat och kontinuerligt arbeta med suicidprevention i Hallsbergs kommun.

Övergripande mål

Det övergripande målet med programmet är att bidra till att antalet suicidfall och suicidförsök ska uppnå den nationella visionen om nolltolerans.

4 Inriktningar

Kommunen ska i det suicidpreventiva arbetet utgå från följande inriktningar:

- Genomföra kunskapshöjande insatser
- Tydliggöra organisatorisk ansvarsfördelning
- Upprätta ändamålsenlig samverkansstruktur internt och externt
- Åtgärda risker för suicid i den fysiska miljön

Nämnderna/förvaltningarna ska utifrån inriktningarna utforma mål och aktiviteter i verksamhetsplanerna inom respektive nämnd/förvaltning. De kommunägda bolagen ska utgå från inriktningarna och arbeta för att förebygga suicid.

5 Uppföljning

Det övergripande målet följs upp av kommunstyrelseförvaltningen och rapporterar till kommunfullmäktige år 2025. Uppföljning av nämndernas/förvaltningarnas mål och aktiviteter i verksamhetsplanerna utifrån inriktningarna redovisas varje år inom ramen för delårsrapport och årsredovisning.

Referenser

1. Folkhälsomyndigheten. (2022). *Statistik om suicid*. Hämtad 2021-11-30, från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/psykisk-halsa-och-suicidprevention/att-forebygga-suicid/statistik-om-suicid/>
2. Suicid zero. (2021). *Fakta om självmord*. Hämtad 2022-11-30, från <https://www.suicidezero.se/fakta-rad/fakta-om-sjalvmord>
3. Region Örebro län. (2022). *Statistik*. Hämtad 2022-11-30, från <https://vardgivare.regionorebrolan.se/sv/uppdrag-avtal-och-uppfoljning/suicidprevention-och-minskad-psykisk-ohalsa/statistik/>
4. Region Örebro län. (2021). *Suicidprevention*. Hämtas 2022-11-30, från <https://vardgivare.regionorebrolan.se/sv/uppdrag-avtal-och-uppfoljning/suicidprevention-och-minskad-psykisk-ohalsa/suicidprevention/>